

Araştırma Makalesi | Research Article

Çocuk Cinsel İstismarına Karşı Hazırlanan Kamu Spotlarının İletişim İşlevleri Üzerinden Analizi

The Analysis of Public Service Announcements Prepared Against Child Sexual Abuse Based on Communication Functions

Mehmet Ali GAZİ (Asst. Prof. Dr.)
Malatya Turgut Özal University, Vocational School of
Battalgazi
Malatya/Türkiye
maligazi@gmail.com

Başvuru Tarihi | Date Received: 13.08.2024
Yayına Kabul Tarihi | Date Accepted: 20.12.2024
Yayınlanma Tarihi | Date Published: 30.01.2025

Gazi M. A. (2025). Çocuk Cinsel İstismarına Karşı Hazırlanan Kamu Spotlarının İletişim İşlevleri Üzerinden Analizi. *Erciyes İletişim Dergisi*, 12(1), 187-208 <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.1532727>

Öz

Bu çalışma, çocuk cinsel istismarını önlemeye yönelik kamu spotlarının toplumda farkındalık yaratma kapasitelerini ve çocuk koruma sürecindeki rollerini analiz etmeyi amaçlamaktadır. Çocuk cinsel istismarı, dünya genelinde ağır cezai yaptırımlara rağmen devam eden ve mağdurlar üzerinde kalıcı fiziksel ve psikolojik etkiler bırakan ciddi bir insan hakları ihlalidir. İstismar vakalarının çoğunlukla gizli kalması, bu suçun gerçek boyutlarının anlaşılmasını zorlaştırmakta ve bu bağlamda, kamu spotları toplumda farkındalık yaratmak ve bireylerin çocuk koruma konusundaki tutumlarını güçlendirmek amacıyla etkili bir araç olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada, Roman Jakobson'un İletişim İşlevleri çerçevesinde kamu spotlarının iletişim stratejileri göstergebilimsel analiz yöntemiyle değerlendirilmiştir.

Elde edilen bulgular, kamu spotlarının çocuk cinsel istismarının olumsuz etkilerini vurgularken bireyleri daha dikkatli ve bilinçli olmaya teşvik ettiğini ortaya koymaktadır. Çalışma, kamu spotlarının çocuk istismarına karşı toplumsal bilinç oluşturmadaki rolüne dikkat çekmekte; daha cesaret verici mesajlar içeren ve farklı demografik gruplara hitap eden stratejilerin geliştirilmesi gerektiğini önermektedir. Ayrıca, bu spotların uzun vadeli bir duyarlılık ve proaktif tutum geliştirme potansiyeli sunduğu sonucuna varılmıştır. Kamu spotlarının medya, eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içinde yaygınlaştırılması, bireysel farkındalığın ötesine geçerek çocuk güvenliğine yönelik yapısal bir dönüşüm sağlamada önemli bir katkı sunabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Cinsel İstismarı, Kamu Spotu, İstismar, Çocuk, Cinsel İstismar.

Abstract

This study analyzes the capacity of public service announcements (PSAs) to raise awareness about preventing child sexual abuse and their role in child protection efforts. Child sexual abuse is a grave human rights violation that continues globally despite severe legal penalties, leaving long-term physical and psychological impacts on victims. The often-hidden nature of abuse cases makes it challenging to understand the full extent of the problem; thus, PSAs are used as a powerful tool to increase public awareness and reinforce individual commitment to child protection.

Within the framework of Roman Jakobson's Communication Functions, this study uses semiotic analysis to evaluate the communication strategies employed in PSAs. Findings indicate that PSAs encourage greater vigilance and awareness, emphasizing the harmful effects of child sexual abuse. The study underscores the role of PSAs in promoting social awareness and recommends developing strategies with more encouraging messages that appeal to diverse demographic groups. Additionally, PSAs have the potential to foster long-term sensitization and proactive behaviors. Collaboration in disseminating PSAs—across media, educational institutions, and non-governmental organizations—could contribute significantly to structural changes that enhance child safety, moving beyond mere individual awareness.

Keywords: Child Sexual Abuse, Public Service Announcement, Abuse, Child, Sexual Abuse.

Giriş

Çocuk cinsel istismarı, toplumun en savunmasız üyelerine karşı işlenen ve küresel ölçekte ciddi sonuçlar doğuran bir insan hakları ihlalidir. Her yıl milyonlarca çocuk, fiziksel ve psikolojik sağlıklarını tehdit eden bu tür istismarların kurbanı olmaktadır. Cinsel istismarın çocuklar üzerindeki uzun vadeli etkileri arasında depresyon, kaygı bozuklukları, düşük benlik saygısı ve sosyal izolasyon bulunmaktadır (Chen vd., 2010; Maniglio, 2009) all age groups, any language, any population. Bu travmatik deneyimler yalnızca bireylerin yaşam kalitesini düşürmekle kalmaz, toplumun genel sağlık ve refah düzeyini de olumsuz etkilemektedir (Pereda vd., 2009).

Çocuk cinsel istismarı literatürü oldukça geniştir. Örneğin, Conte ve Schuerman (1987) cinsel istismarın çocuk üzerindeki etkisiyle ilişkili faktörleri, Finkelhor (1987) çocuk cinsel istismarı travmasını, Beitchman vd. (1992) çocuk cinsel istismarının uzun vadeli etkilerini incelemiştir. Finkelhor (1994), çocuklara yönelik cinsel istismarın kapsamı ve niteliğini değerlendirirken, Lindsay ve Read (1994) çocuklukta cinsel istismar anılarını ve psikoterapiyi, Wilsnack vd. (1997), ise çocuklukta yaşanan istismarın kadınlarda madde bağımlılığına etkisini analiz etmiştir. Ayrıca, Gustafson ve Sarwer (2004) çocuklukta cinsel istismar ve obezite arasındaki ilişkiyi, Spataro vd. (2004) çocuk cinsel istismarının ruh sağlığına etkisini, Cromer ve Goldsmith (2010) çocuk cinsel istismarı mitlerini ve Kisanga vd. (2010) çocuğun cinsel istismara yönelik algısını araştırmıştır. Daha yakın tarihli çalışmalarda ise, Papalia vd. (2021) çocuk cinsel istismarı ve yeniden mağdur olma riskini, Bleakley vd. (2024), online çocuk cinsel istismarını ve Nguma ile Isango (2022) ise kültürel faktörlerin etkisini ele almıştır.

Bu kapsamlı çalışmalar, cinsel istismarın çocuklar üzerindeki etkilerine dair önemli bilgiler sunsa da, çoğunluğu istismarın sonuçlarına odaklanmakta; önleyici stratejiler ve kamu spotlarının rolü üzerine yapılan çalışmalar sınırlı kalmaktadır. Çocuk cinsel istismarını önleme stratejilerinde kamu spotları önemli bir rol oynamaktadır. Bu tür kamu spotları, toplumda farkındalık yaratmak ve istismarın önlenmesine katkı sağlamak amacıyla etkili bir araç olarak kullanılmaktadır (Gazi & Çakı, 2019, s. 52). Kamu spotları aynı zamanda, ebeveynler ve çocuklar arasında sağlıklı iletişim kanalları kurmayı amaçlamaktadır (Collin-Vézina vd., 2015).

Araştırmalar, okul temelli eğitim programlarının çocukların cinsel istismara karşı korunma becerilerini artırmada etkili olduğunu göstermektedir (Walsh vd., 2018; Zhang vd., 2021). Ancak, kamu spotlarının çocuk cinsel istismarını önlemedeki etkinliğine dair literatür sınırlıdır. Mevcut çalışmalar, kamu spotlarının kısa vadeli etkilerine odaklanmakta ve bu kampanyaların toplum üzerindeki uzun vadeli etkileri yeterince incelenmemektedir. Bu çalışmanın amacı, çocuk cinsel istismarına karşı hazırlanan kamu spotlarının içerik ve mesaj stratejilerini analiz ederek, bu spotların istismarı önlemedeki rolünü değerlendirmektir.

Bu çalışma, Roman Jakobson'un İletişim İşlevleri çerçevesinde farklı ülkelerden seçilen kamu spotlarının iletişim stratejilerini inceleyerek gelecekteki kamu spotlarının daha etkili hale getirilmesi için öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Kamu spotlarının etkinliğini anlamak, daha etkili ve sürdürülebilir stratejilerin geliştirilmesi açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu çalışma, literatürdeki önemli bir boşluğu doldurarak gelecekteki araştırmalar ve uygulamalar için yol gösterici olmayı hedeflemektedir.

1. Çocuklara Yönelik Cinsel İstismar

Çocuklara yönelik istismar, fiziksel, psikolojik ve cinsel istismar biçimlerinde farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır. Çocuklar, yetişkin bireylere kıyasla fiziksel ve zihinsel olarak daha savunmasız olup, istismar durumunda tehdit ve baskı altında kalarak sessiz kalma olasılığı daha yüksektir. Bu durum, cinsel istismarın çocuklara yönelmesine neden olmakta ve mağdurların yaşadıkları durumu ailelerine veya yakınlarına anlatmaktan çekinmelerine yol açarak istismarın tekrarlanmasına sebep olabilmektedir.

Çocuk cinsel istismarının birey üzerindeki etkileri oldukça derin ve uzun süreli olabilmektedir. Çocukluk çağında yaşanan cinsel istismar, yetişkinlik döneminde depresyon, kaygı bozuklukları, sosyal izolasyon ve madde bağımlılığı gibi çeşitli olumsuz tıbbi, psikolojik, davranışsal ve sosyoekonomik sonuçlarla ilişkilendirilmektedir (Fergusson vd., 2013, s. 664). Çocukluk döneminde yaşanan istismarın uzun vadeli etkileri bireyin yaşamında çeşitli şekillerde ortaya çıkabilmekte ve istismarın tekrarlaması halinde bu etkiler daha da derinleşmektedir (Messman-Moore & Long, 2003, s. 564).

İstatistiklere göre, çocuk cinsel istismarının failleri çoğunlukla erkeklerden oluşmakla birlikte, kadınlar da bu tür vakalara karışabilmektedir. Bu durum, çocuk cinsel istismarına yönelik alınacak önlemlerde faillerin yalnızca erkek değil, kadın da olabileceği gerçeğini dikkate almayı gerektirmektedir (Dube vd., 2005, s. 436). Ayrıca, failler her zaman yabancı kişiler olmayıp, çocukların yakın çevrelerinden biri de olabilmektedir. Bu nedenle, çocuk cinsel istismarına karşı geliştirilecek önlemler, mağduriyetin ortaya çıkarılması ve faillerin tespit edilmesi açısından kapsamlı bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır.

İstismara maruz kalan çocuklarda sıklıkla gözlemlenen sorunlar arasında aileden ve arkadaşlardan uzaklaşma, okul başarısında düşüş ve sosyal çevreden kopma eğilimleri bulunmaktadır. Ayrıca, bu çocuklar maruz kaldıkları istismarın bir sonucu olarak hem fiziksel hem de psikolojik yaralanmalar yaşayabilmekte, bazı durumlarda ise intihar girişiminde bulunabilmektedir. Bu etkiler, çocukluk çağı istismarının bireyin yaşamında kalıcı travmalara yol açabileceğini göstermektedir. Özellikle kız çocuklarına yönelik istismarın yaygın olduğu toplumlarda, cinsel istismarın uzun vadeli psikolojik ve sosyolojik etkileri göz ardı edilemeyecek bir önem taşımaktadır (Vogeltanz vd., 1999, s. 590). Gayri resmi evlilikler, insan ticareti ve baskıyla fuhşa zorlanma gibi yasa dışı durumlar da çocuklar için cinsel istismar riskini artıran faktörler arasında sayılmaktadır. Bu tür vakalarda, çocukların yaşadıkları istismarı yetkililere bildirmeleri genellikle baskı ve korku nedeniyle mümkün olamamaktadır (Collin-Vézina vd., 2015, s. 123).

Çocuk cinsel istismarına karşı kamuoyunda farkındalık yaratmak ve bireyleri harekete geçirmek için kamu spotları kritik bir rol oynamaktadır. Çocuklar, ebeveynler ve çocuk cinsel istismarına tanık olan bireyler, istismara maruz kalan çocukları desteklemeye ve yetkililere bildirimde bulunmaya teşvik edilmelidir. Kamu spotları, toplumun farklı kesimlerine ulaşarak çocuk cinsel istismarının önlenmesine yönelik etkili stratejilerin geliştirilmesinde güçlü bir araç sunmaktadır.

2. Cinsel İstismara Karşı Alınan Önlemler ve Kamu Spotlarının Rolü

Çocuk cinsel istismarının önlenmesi, modern toplumlarda giderek artan bir öncelik haline gelmiştir. Bu bağlamda, kamuoyu bilinçlendirme kampanyaları ve kamu spotları, toplumun farkındalığını artırmak ve koruyucu önlemleri güçlendirmek amacıyla önemli bir rol üstlenmektedir. Bu kampanyaların temel amacı, toplumun her kesimine ulaşarak cinsel istismarın belirtilerini tanıma, önleme ve ihbar etme konularında bilgi

ve bilinç düzeyini yükseltmektir. Televizyon, radyo, internet ve sosyal medya gibi çeşitli platformlarda yayımlanan kamu spotları, topluma etkili ve özlü mesajlar ileterek geniş kitlelerin dikkatini çekmeyi hedeflemektedir. Bu kampanyaların etkinliği ise yalnızca bireyleri bilgilendirmekle sınırlı kalmayıp, bireyleri bilinçlenmeye ve harekete geçmeye teşvik etme gücüyle de ölçülmektedir. Araştırmalar, bu tür bilinçlendirme çabalarının çocuk istismarının fark edilme oranını artırdığını ve mağdurların daha hızlı bir şekilde koruma altına alınmasına katkıda bulunduğunu göstermektedir (Finkelhor, 2009).

Çocuk cinsel istismarına karşı hazırlanan kamu spotlarının etkilerini değerlendiren çeşitli akademik çalışmalar, bu müdahalelerin etkinliği ve toplumsal farkındalık düzeyini artırma kapasitesine dikkat çekmektedir. Örneğin, Newman ve arkadaşlarının (2023) 'Stop It Now!' kampanyasına dair niceliksel analizleri, kampanyanın istismar farkındalığını artırdığını ve yardım arama davranışlarını teşvik ettiğini ortaya koymaktadır. Kampanya süresince yardım hattına yapılan çağrılarda ve web sitesi ziyaretlerinde artış kaydedilmiştir. Öte yandan, Rudolph ve Zimmer-Gembeck (2018) tarafından gerçekleştirilen niteliksel bir çalışma, bazı çocuklarda kaygı ve dokunma korkusu gibi yan etkilere yol açabileceğini göstermiş ve içeriklerin çocuk psikologları ile işbirliği içinde geliştirilmesi gerektiği önerilmiştir. Bu bulgu, kamu spotlarının toplum üzerindeki olumlu etkilerinin yanı sıra potansiyel riskleri de dikkate alarak hazırlanmaları gerektiğini ortaya koymaktadır.

Kamu spotlarının içeriği kadar hedef kitleler üzerindeki etkisi de önem taşır. Bu spotlar, toplumda cinsel istismara karşı duyarlılığı artırarak çocukların daha güvenli bir ortamda büyümelerine katkı sağlamaktadır. İzleyicilerin dikkatini çekmek ve mesajı hatırlamalarını sağlamak amacıyla, kamu spotları genellikle gerçek yaşam örnekleri, istatistikler ve uzman görüşleri ile zenginleştirilir. Örneğin, istismara uğramış bir çocuğun hikayesi veya cinsel istismarın toplumsal maliyetine yapılan vurgular, izleyicinin konuya duyarlılığını artırmaktadır (Kenny & Wurtele, 2012). Bu tür stratejiler, izleyicilerin empati düzeyini güçlendirerek istismarı daha erken fark etme ve raporlama becerilerini geliştirmelerine olanak tanımaktadır.

Kamu spotlarının yalnızca içeriği değil, hedef kitleler üzerindeki etkisi de büyük önem taşır. Spotlar, toplumda cinsel istismara karşı duyarlılığı artırarak çocukların daha

Toplumsal farkındalığı artırmayı amaçlayan bu kampanyalar, toplumsal değişimlerin teşvik edilmesine de katkı sağlamaktadır. Özellikle ebeveynler, eğitimciler, sağlık çalışanları ve genç yetişkinlere yönelik özelleştirilmiş mesajlarla bu grupların bilgi düzeyini artırmak ve istismar belirtilerini tanıma yeteneklerini geliştirmek hedeflenmektedir. Eğitimciler istismar belirtilerine yönelik bilinçlendirilirken, sağlık çalışanları fiziksel ve psikolojik belirtileri tanıma konusunda eğitilmekte; genç yetişkinler ise kendi haklarını tanıma ve diğer bireylere nasıl destek sağlayabilecekleri hakkında bilgi sahibi olmaktadır (Walsh vd., 2015). Bu tür eğitim ve farkındalık programları, çocukların korunması için toplumsal ve kültürel değişiklikleri teşvik eden önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir.

Genel olarak, kamuoyu bilinçlendirme kampanyaları ve kamu spotları, toplumun her bireyinin bilgi sahibi olmasını sağlamak ve çocuk istismarı karşısında harekete geçmelerini teşvik etmek açısından kritik öneme sahiptir. Toplumun tüm kesimlerini hedefleyen bu tür kampanyalar, çocukların korunmasına yönelik toplumsal bilinç ve kültürel değişim yaratmada etkili bir araç olarak değerlendirilmektedir (Sanders vd., 2008). Ancak bu kampanyaların etkinliğini artırmak amacıyla sürekli olarak yeni stratejiler geliştirilmesi gerekmekte olup, böylece çocuk cinsel istismarının önlenmesine yönelik daha etkili ve sürdürülebilir çözümler sağlanabilecektir.

3. Metodoloji

Metodoloji kısmında çalışmanın amacı, önemi, yöntemi, evren ve örnekleme ile araştırma soruları açıklanmaktadır.

3.1. Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, çocuk cinsel istismarına karşı hazırlanan kamu spotlarının içerdiği semboller ve mesaj stratejileri üzerinden toplumsal farkındalık yaratma ve koruyucu davranışları teşvik etme kapasitelerini incelemektir. Çalışmada, kamu spotlarının hangi mesaj türlerini içerdiği, çocuk cinsel istismarını nasıl sunduğu ve bu mesajların hangi sembolik unsurlarla iletildiği analiz edilmiştir.

3.2. Çalışmanın Önemi

Çocuk cinsel istismarı, toplumda farkındalık yaratılması ve önleyici tedbirlerin alınmasını gerektiren küresel bir sorundur. Kamu spotları, toplumun bu konudaki duyarlılığını artırmak ve bireyleri koruyucu davranışlara teşvik etmek için etkili bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Bu çalışmada, kamu spotlarının çocuk cinsel istismarına dair sundukları sembolik mesajlar ve bu mesajların toplumsal farkındalık yaratmadaki rolü analiz edilmiştir. Çalışmanın bulguları, kamu spotları hazırlayıcıları için değerli bir kaynak sunmayı hedeflemektedir.

3.3. Çalışmanın Yöntemi

Çalışmada, göstergebilimsel analiz ile Jakobson'un İletişim İşlevleri çerçevesi bir arada kullanılarak kamu spotlarındaki sembolik unsurlar ve iletilen mesajlar analiz edilmiştir. Bu yöntem kombinasyonu, kamu spotlarında bulunan "gösterge" (gösteren ve gösterilen) yapılarının ve iletişim işlevlerinin toplumsal farkındalık yaratma üzerindeki potansiyelini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Göstergebilimsel Analiz: Kamu spotlarında yer alan sembolik unsurlar ve kullanılan görsel-işitsel bileşenler (renkler, imgeler, nesnelere, karakterler vb.), göstergebilimsel analiz yöntemi ile incelenmiştir. Bu analizde her bir göstergenin (gösteren) ne tür bir anlam (gösterilen) taşıdığı ve bu anlamların çocuk cinsel istismarına dair nasıl bir mesaj sunduğu ele alınmıştır. Bu çerçevede, spotlarda kullanılan semboller ve göstergeler üzerinden toplumsal mesajların anlam katmanları belirlenmiştir.

Jakobson'un İletişim İşlevleri: Göstergebilimsel analiz ile elde edilen bulgular, Jakobson'un İletişim İşlevleri çerçevesinde incelenmiştir. Bu işlevler, kamu spotlarının izleyiciye nasıl bir mesaj iletmek istediğini anlamamıza yardımcı olur. Her bir işlev, spotların izleyici üzerindeki etkisini güçlendiren iletişim stratejileri açısından değerlendirilmiştir.

Üstdil İşlevi: Spotlarda kullanılan semboller ve dil öğeleri, çocuk cinsel istismarına dair hangi anlamları taşıdığı açısından analiz edilmiştir.

İlişki İşlevi: Spotlarda aktarılan mesajların hangi eylemlerle ve bağlamla sunulduğu incelenmiştir.

Şiirsel İşlev: Spotlardaki dikkat çekici görsel ve işitsel unsurların izleyiciye nasıl sunulduğu ve dikkat çekme gücü değerlendirilmiştir.

Duygusal İşlev: Kamu spotlarının izleyiciye hangi duygusal mesajları iletmek istediği analiz edilmiştir.

Gönderimsel İşlev: Spotlarda izleyiciye sunulmak istenen ana mesajın içeriği belirlenmiştir.

Çağrı İşlevi: İzleyiciyi harekete geçirmeyi amaçlayan mesajlar ve teşvik edilen davranışlar incelenmiştir.

Bu analiz çerçevesi, kamu spotlarının sembolik anlamlarını (gösteren-gösterilen ilişkisi) ortaya koyarken, aynı zamanda mesajların iletildiği iletişim işlevleri aracılığıyla izleyici üzerindeki potansiyel etkisini değerlendirmemizi sağlamaktadır.

3.4. Örneklem Seçimi ve Listesi

Çalışmada kullanılan kamu spotları, olasılığa dayalı olmayan amaçlı örneklem yöntemi ile seçilmiştir. Bu yöntem, araştırmanın amacına en uygun olan ve çocuk cinsel istismarına dair belirgin mesajlar içeren spotların seçilmesini sağlamıştır. Çalışmada, Ads of the World adlı uluslararası reklam arşiv sitesinde “istismar” teması altında yapılan bir tarama sonucunda 298 kamu spotuna ulaşılmış, bu spotlar arasından çocuk cinsel istismarını doğrudan ele alan ve farklı ülkelerden örnekler içeren on kamu spotu örneklem olarak belirlenmiştir.

Örneklem Listesi

Aşağıdaki tablo, çalışmada analiz edilen kamu spotlarının ülkelere göre dağılımını ve her bir spotun temel özelliklerini göstermektedir:

Tablo 1. Ülkelere Göre Çocuk Cinsel İstismarına Karşı Hazırlanan Kamu Spotları ve Mesaj Temaları

Ülke	Kamu Spotunun Başlığı	Yıl	Mesajın Teması
Avusturya	“Çocukların Güvenliği”	2020	Çocukları koruma ve farkındalık yaratma
Guatemala	“Sessiz Çığlık”	2021	Cinsel istismarın sessiz kalmaması
Kolombiya	“Güvenli Eller”	2019	Güvende olma hakkı
Nijerya	“Korkma, Söyle”	2021	İstismarı bildirme teşviki
Paraguay	“Gizli Tehdit”	2020	Çocukların güvenliği
Porto Riko	“Farkında Ol”	2021	Ebeveyn farkındalığını artırma
Endonezya	“Koruyucu Eller”	2022	Koruyucu davranışları teşvik etme
Fransa	“Çocukların Sesi”	2020	Çocukların sesini duyurma
Fransa	“Sessiz Çığlık”	2019	Cinsel istismarın izlenmesi
Endonezya	“Kırılgan Kalpler”	2021	Çocukların duygusal güvenliği

Bu tablo, çalışmada analiz edilen kamu spotlarının hangi ülkelere seçildiğini ve her birinin temel temasını göstermektedir.

3.5. Çalışmanın Soruları

Çalışmadaki bulgular ışığında şu soruların yanıtlanması amaçlanmıştır:

- Çocuk cinsel istismarını konu alan kamu spotlarında hangi semboller ve göstergeler ön plana çıkarılmıştır?
- Çocuk cinsel istismarını konu alan kamu spotlarında kullanılan mesajlar hangi iletişim işlevleri çerçevesinde sunulmuştur?
- Kamu spotları, çocuk cinsel istismarı hakkında farkındalık yaratmak ve izleyicileri koruyucu davranışlara yönlendirmek amacıyla hangi sembolik unsurları ve işlevleri kullanmaktadır?

4. Çocuk Cinsel İstismarına Karşı Hazırlanan Kamu Spotlarının Analizi

Çalışmanın analiz bölümünde çocuk cinsel istismarına karşı hazırlanan kamu spotları, İletişim İşlevleri üzerinden incelenmiştir.

4.1. Avusturya'nın Kamu Spotu

2011'de Avusturya'da Die Möwe tarafından hazırlanan kamu spotunda, kız çocuğuna ait bir odada peluş oyuncaklar ve çocuk eşyaları ile "genelev" yazısının bulunduğu küçük bir ev sembolü yer almaktadır. Bu semboller, çocukların güvenli kabul edilen alanlarında bile istismar tehlikesi bulunabileceğini vurgular.

Şekil 1. Avusturya'nın Kamu Spotu
Kaynak: (ADS, 2011)

Üstdil İşlevi: Spotta, çocuk odasındaki "genelev" sembolü, güvenli görülen bir alanda bile cinsel istismarın izlerini taşıyan bir simge olarak karşımıza çıkar. Bu sembol, izleyiciye çocuğun en savunmasız alanında dahi güvende olmayabileceğini anımsatır.

İlişki İşlevi: Çocuğun güvenli ortamı olarak kabul edilen odasında "genelev" ifadesinin bulunması, izleyiciye çocuğun özel alanında bile cinsel istismarın meydana gelebileceği mesajını verir. Bu ilişki, kamu spotunun izleyiciyi, istismarın en beklenmedik ve gizli ortamlarda dahi çocukların güvenliğini tehdit ettiği konusunda bilinçlendirme amacı taşıdığını ortaya koyar.

Şiirsel İşlev: Spot, bir çocuk odasında yetişkin dünyasına ait olan "genelev" yazısının bulunmasıyla güçlü bir tezat yaratır. Masumiyet ve tehlike arasındaki bu zıtlık, izleyicinin dikkatini istismarın toplumdaki rahatsız edici doğasına çekerek etkili bir uyarı niteliği taşır. Bu sembollerle, spot, istismarın rahatsız edici doğasını çarpıcı bir şekilde yansıtarak mesajını güçlendirir.

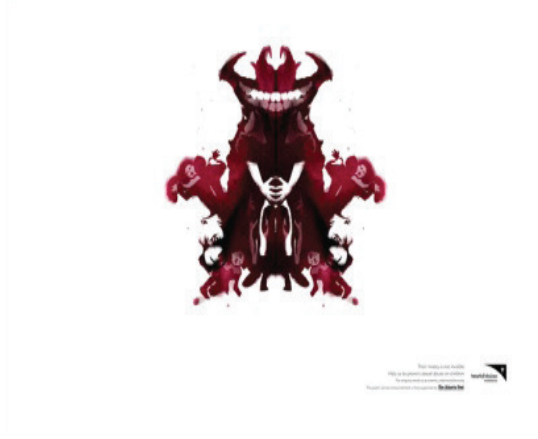
Duygusal İşlev: Spot, çocuk odası gibi masum bir mekânda "genelev" yazısıyla izleyicide rahatsızlık yaratır. Bu uyumsuzluk, izleyicide empati, öfke ve koruma içgüdüsü uyandırarak çocuk cinsel istismarının korkutucu ve ürkütücü bir gerçek olduğunu hissettirmeyi amaçlar. Böylece izleyicinin duygusal olarak harekete geçmesi sağlanır.

Gönderimsel İşlev: Spotun ana mesajı, çocuk cinsel istismarının, çocuğun güvenli alanında dahi gerçekleşebileceğidir. İzleyiciye, çocuk istismarının toplumsal bir sorun olarak ciddiyetine dair farkındalık kazandırmaya çalışarak, bu tür olayların görünmez tehlikesine dikkat çeker. Spot, bu mesajla izleyicinin toplumdaki potansiyel istismar tehlikelerini daha net görmesini hedefler.

Çağrı İşlevi: Spot, izleyiciyi çocuk istismarına karşı duyarlı olmaya ve çocukları koruma sorumluluğunu üstlenmeye teşvik etmektedir. Spotun rahatsız edici sembolleri ve vurucu mesajı, izleyiciyi çocuk istismarıyla mücadelede daha bilinçli ve aktif olmaya çağırır.

4.2. Endonezya'nın Birinci Kamu Spotu

2008 tarihli Endonezya'nın World Vision tarafından hazırlatılan birinci kamu spotunda **"Onların sefaletleri görünmez değil. Çocuklara yönelik cinsel istismarın önlenmesine yardımcı olun"** yazısı bulunmaktadır. Kamu spotunda bir çocuğun cinsel istismara maruz kaldığını resmeden bir Rorschach Testi yer almaktadır.

Şekil 2. Endonezya'nın Birinci Kamu Spotu
Kaynak: (ADS, 2008)

Üstdil İşlevi: Spotta Rorschach Testi kullanılarak, mürekkep lekeleri aracılığıyla bir çocuk figürü ile tehditkar bir yetişkin formu arasında sembolik bir ilişki kurulmuştur. Bu testin kullanımı, çocuk cinsel istismarının psikolojik etkilerini ve çocuğun yaşadığı travmanın zihinsel dünyasında kalıcı izler bırakabileceğini vurgulamaktadır. Görseldeki her şekil, istismarın çocuk üzerinde yarattığı derin psikolojik hasarı simgelemektedir.

İlişki İşlevi: Rorschach Testi'nde kullanılan imgeler, izleyiciye bir çocuğun cinsel istismar sonrası yaşadığı psikolojik sıkıntıları yansıtır. Mürekkep lekelerinin tehdit ve çaresizlik hissi uyandıracak şekilde sunulması, istismarın çocuğun içsel korkuları üzerindeki yıkıcı etkisini doğrudan izleyiciye aktarır.

Şiirsel İşlev: Rorschach Testi'nin dikkat çekici ve soyut yapısı, izleyicinin dikkatini çeker ve onu düşünmeye sevk eder. Geleneksel bir psikoloji aracı olarak tanınan bu test, dolaylı olarak konunun çocuk cinsel istismarının psikolojik etkileriyle ilgili olduğunu vurgular. Bu sembolizm, spotun görsel gücünü artırarak mesajını etkili bir şekilde iletir.

Duygusal İşlev: "Onların sefaletleri görünmez değil" ifadesi, izleyicide empati uyandırarak çocukların yaşadığı acıları görünür kılmayı amaçlar. Mürekkep lekeleriyle sembolize edilen figürler, izleyiciyi duygusal olarak rahatsız eder ve farkındalık yaratarak harekete geçmeye teşvik eder.

Gönderimsel İşlev: Spotun ana mesajı, çocuk cinsel istismarının yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda derin psikolojik yaralar bırakan bir sorun olduğudur. Rorschach Testi'nin kullanımı, izleyiciye istismarın çocukların psikolojisinde yarattığı travmatik etkileri ve bu sorunun ciddiyetini göstermeyi amaçlar.

Çağrı İşlevi: "Onların sefaletleri görünmez değil. Çocuklara yönelik cinsel istismarın önlenmesine yardımcı olun" ifadesi, izleyiciye doğrudan bir eylem çağrısı yapmaktadır. Bu çağrı, toplumsal farkındalığı artırarak izleyiciyi çocuk istismarına karşı duyarlılığa ve harekete geçmeye teşvik eder.

4.3. Endonezya'nın İkinci Kamu Spotu

2019 tarihli Endonezya'nın Save The Children tarafından hazırlatılan ikinci kamu spotunda **"İkramların tehditlere dönüşmesine izin vermeyin. 2001 yılından bu yana Endonezya'da 30.000'den fazla çocuk kaçırılıyor, yasa dışı ticareti yapıyor veya cinsel istismara uğruyor"** yazısı bulunmaktadır. Kamu spotunda bir çocuk, yetişkin bir birey tarafından tutulan ve içerisinde bıçak olan bir dondurmayı yalamaya çalışmaktadır.

Şekil 3. Endonezya'nın İkinci Kamu Spotu
Kaynak: (ADS, 2019a)

Üstdil İşlevi: Dondurmanın içinde gizlenen bıçak, çocuklara yönelik istismar ve tehditlerin masum görünen jestler ardında gizlenebileceğini anlatır. Bu sembolizm, çocuk istismarının gizli tehlikelerine dair güçlü bir görsel mesaj sunar,

İlişki İşlevi: Dondurmanın içinde bıçağın bulunması, ikram gibi görünen masum bir hareketin çocuk için ne kadar tehlikeli olabileceğini ortaya koyar. Bu, izleyiciye yabancıların sunduğu ikramların çocuklar için bir tehdit oluşturabileceği uyarısını yapar.

Şiirsel İşlev: Masum bir nesne (dondurma) ile tehdit (bıçak) arasındaki tezat, dikkat çekici bir zıtlık yaratarak izleyicinin güvenlik ve masumiyet algısını sarsar. Bu güçlü tezatlık, izleyicinin farkındalığını artırır.

Duygusal İşlev: İkramların tehditlere dönüşmesine izin vermeyin" ifadesi ve bıçaklı dondurma görseli, izleyicide rahatsızlık ve koruma içgüdüğü uyandırır. Görsel, ebeveynlerde çocuk güvenliği konusunda kaygı uyandırarak onları duygusal olarak harekete geçirmeyi amaçlar.

Gönderimsel İşlev: Spotun ana mesajı, çocuklara yönelik tehditlerin görünmeyen yüzünü göstermektir; masum ikramların arkasında dahi tehlike olabilir. Bu mesaj, ebeveynlere çocuk güvenliğini koruma sorumluluğunu hatırlatır.

Çağrı İşlevi: Spot, ebeveynleri ve yetişkinleri çocuklara yaklaşan kişilere karşı daha dikkatli olmaya ve çocukların güvenliğini korumaya teşvik eder. "İkramların tehditlere dönüşmesine izin vermeyin" ifadesi, ebeveynlere çocuklarını koruma konusunda daha bilinçli ve tedbirli olmaları gerektiğini güçlü bir şekilde hatırlatır.

4.4. Fransa'nın Birinci Kamu Spotu

2014 tarihli Fransa'nın Innocence in Danger tarafından hazırlatılan birinci kamu spotunda **"Çocuğunuzla gerçekte kim çevrimiçi sohbet ediyor?"** yazısı bulunmaktadır. Kamu spotunda üstünde atlet bulunan ve yüzü dilini dışarı çıkararak ve bir gözünü kırpan emojiye benzetilen bir erkeğe yer verilmektedir.

Şekil 4. Fransa'nın Birinci Kamu Spotu
Kaynak: (ADS, 2014)

Üstdil İşlevi: Beyaz atletli ve emoji benzeri yüz ifadesine sahip figür, çevrimiçi ortamda çocuklarla iletişim kuran ve kimliğini gizleyen bir yetişkini simgeler. Bu, internetin anonim doğasını ve çocukların karşılaştığı güvenlik risklerini vurgular.

İlişki İşlevi: Eğlenceli bir emoji yüz ifadesi, çevrimiçi ortamın masum ve eğlenceli yüzünün ardındaki gizli tehditleri temsil eder. Bu ilişki, çocukların çevrimiçi ortamda kimlerle iletişim kurduğu konusunda dikkatli olunması gerektiği mesajını izleyiciye iletir.

Şiirsellik İşlevi: Emoji benzeri yüz ifadesinin eğlenceli görünümle tezat oluşturan tehdidi, izleyicinin dikkatini çeker ve çevrimiçi istismarın masum maskeler ardında gizlenebileceğini vurgular. Bu sembolizm, izleyiciye etkileyici bir görsel mesaj sunar.

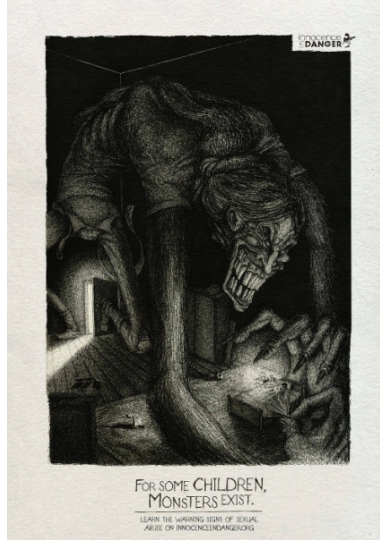
Duygusal İşlev: "Çocuğunuzla gerçekte kim çevrimiçi sohbet ediyor?" ifadesi, ebeveynlerde endişe uyandırarak çocuklarının çevrimiçi güvenliği konusunda koruma içgüdüsünü harekete geçirir. Görsel, ebeveynlerin bu konuda farkındalık kazanmasını ve duygusal bir tepki vermesini sağlamayı amaçlar.

Gönderimsel İşlev: Spot, çocukların çevrimiçi olarak kimlerle iletişim kurduğunu bilmediklerini ve bu kişilerin çocuklar için bir tehdit oluşturabileceğini vurgular. Ebeveynlere, çocuklarının internet kullanımına daha fazla dikkat etmeleri gerektiğini anlatır.

Çağrı İşlevi: "Çocuğunuzla gerçekte kim çevrimiçi sohbet ediyor?" sorusu, ebeveynleri çocuklarının çevrimiçi güvenliği konusunda daha bilinçli olmaya ve onları koruma sorumluluğunu üstlenmeye çağırır. Ebeveynlere çocuklarının internetteki etkinliklerini izleme ve kimlerle konuştuklarını bilme gerekliliğini hatırlatır.

4.5. Fransa'nın İkinci Kamu Spotu

2017 tarihli Fransa'nın Innocence in Danger tarafından hazırlatılan ikinci kamu spotunda "**Bazı çocuklar için canavarlar vardır. innocenceanddangerorg'da cinsel istismarın uyarı işaretlerini öğrenin**" yazısı bulunmaktadır. Kamu spotunda bir çocuk odasında pantolonunun kemeri açık, devasa boyuta ve canavara benzetilen bir kişi, yatakta bulunan bir çocuğun yorganını çekmektedir.

Şekil 5. Fransa'nın İkinci Kamu Spotu

Kaynak: (ADS, 2017a)

Üstdil İşlevi: Canavar olarak tasvir edilen, kemeri açık figür çocuk istismarını gerçekleştiren bir yetişkini temsil ederken, yatakta savunmasız yatan çocuk figürü istismara maruz kalan çocukları simgeler. Bu imgeler, çocukların güvende olması gereken ev ortamında bile istismar riski olduğunu vurgular.

İlişki İşlevi: Canavar figürünün çocuğun odasına girerek yorganını çekmesi, çocukların özel alanlarında bile istismar tehlikesi olabileceğini gösterir. Bu ilişki, istismarın yakın çevreden gelebileceği mesajını vererek izleyiciye önemli bir uyarı niteliği taşır.

Şiirsellik İşlevi: İstismarcının canavar olarak tasvir edilmesi, toplumdaki korkutucu ve tehlikeli bir varlık algısını güçlendirir. Masum bir çocuk figürü ile canavarın yan yana gösterilmesi, istismarın toplumda yarattığı rahatsız edici ve korkutucu etkileri çarpıcı bir biçimde vurgular.

Duygusal İşlev: Canavar olarak betimlenen istismarcı figürü, izleyicide öfke, korku ve koruma içgüdüleri uyandırır. Spot, bu duygusal tepkileri harekete geçirerek izleyiciyi çocukların korunması gerektiği konusunda bilinçlendirmeyi amaçlar.

Gönderimsel İşlev: Spot, çocukların evlerinde bile istismara uğrayabileceği ve bu tür tehditlerin yakın çevreden gelebileceği mesajını verir. İzleyiciye, çocuk istismarının ciddiyeti ve ev içindeki tehlike olasılığı hakkında bilgilendirici bir mesaj iletir.

Çağrı İşlevi: Spot, çocuk istismarına karşı kamuoyunu bilinçlendirmeye ve harekete geçirmeye teşvik eder. İzleyiciye, çocuk istismarını fark etme, bu konuda sessiz kalmama ve bilinçli davranış geliştirme çağrısında bulunur. Toplumun her bireyinin çocuk güvenliğinde aktif bir rol üstlenmesi gerektiği mesajını iletir.

4.6. Guatemala'nın Kamu Spotu

2021 tarihli Guatemala'nın El Refugio de la Niñez tarafından hazırlanan kamu spotunda "Cinsel istismar hiç beklemediğiniz bir kişiden gelebilir" ve "refugiodelaninez.org.gt adresinden çocukları istismar ve cinsel saldırıdan korumamıza yardımcı olun" yazıları bulunmaktadır. Bir erkek çocuk, bir kız çocuk, bir genç erkek, bir genç kadın, bir yetişkin kadın ve bir yetişkin erkek yer almakta ve fotoğraf çekilmek için bir araya

geldikleri izlenimi verilmektedir. Kamu spotundaki kız çocuğu haricindeki herkesin yüzü gülmektedir. Diğer yandan kız çocuğunun bel kısmında bir kişinin eli yer almaktadır.

Şekil 6. Guatemala'nın Kamu Spotu
Kaynak: (ADS, 2021)

Üstdil İşlevi: Kamu spotunda bir araya gelen aile üyeleri, bir aile fotoğrafı çekirme havasında sunulmuştur. Ancak, kız çocuğunun beline konmuş gizli el, bu masum ortamın arkasında bir tehlikenin varlığını işaret etmektedir. Bu el, aile içerisinde cinsel istismara maruz kalan çocuğu temsil etmektedir. Masum bir aile görüntüsü altında saklanan bu tehdit, cinsel istismarın beklenmedik ve güvende hissedilen ortamlarda dahi ortaya çıkabileceğini anlatmaktadır.

İlişki İşlevi: Kız çocuğunun belindeki el, aile içinde cinsel istismarın gerçekleşebileceğine dikkat çekmektedir. Spot, aile üyeleri arasında kurulan bu fiziksel ilişki aracılığıyla, çocuk istismarının kaynağının aileden bir kişi olabileceğini ima eder. Bu ilişki, izleyiciye, güven duyulan kişiler arasında bile çocuklar için bir risk unsuru olabileceğini hatırlatmaktadır.

Şiirsellik İşlevi: Gizli el detayı, istismarcının kimliğini açıkça göstermeden, cinsel istismarın gizli doğasını etkili bir şekilde vurgular. Bu küçük ama anlamlı detay, izleyiciye çocuk istismarının her an her yerden gelebileceğini sezdirir ve kamu spotunun görsel gücünü artırır.

Duygusal İşlev: Kız çocuğu dışında herkesin yüzünün gülmesi, masum bir ortamda gerçekleşen istismarın yarattığı rahatsızlıkla izleyicide empati, öfke ve koruma içgüdüğü uyandırır. Çocuğun yalnızlığı ve korkusu izleyicide güçlü bir duygusal tepki yaratır.

Gönderimsellik İşlevi: Spot, cinsel istismarın beklenmedik kişilerden, hatta aile içinde bile gelebileceği mesajını verir. İzleyiciye, çocuk istismarının sadece dış çevrede değil, en yakın ilişkilerde dahi var olabileceğini hatırlatır.

Çağrı İşlevi: "Cinsel istismar hiç beklemediğiniz bir kişiden gelebilir" ifadesiyle izleyiciyi çocuk istismarına karşı daha dikkatli olmaya ve çocukları koruma konusunda destek sağlamaya teşvik eder. İzleyicilere, çocukların güvenliğini sağlamak için dikkatli ve bilinçli bir tutum sergilemeleri gerektiği mesajını verir.

4.7. Kolombiya'nın Kamu Spotu

2022 tarihli Kolombiya'nın Corporación Cariño tarafından hazırlatılan kamu spotunda "Çocuklar bilinmeyenle oynamazlar. Göz ardı edemeyeceğiniz işaretler var, bizi arayın. (604)6040908" yazısı bulunmaktadır. Kamu spotunda bir rafın üstünde olduğu izlenimi verilen, üstünde beyaz bir elbise olan, sarışın bir oyuncak bebek ve bir oyuncak maymun yer almaktadır. Oyuncak maymunun bir eli oyuncak bebeğin üstünde bulunmaktadır.

Şekil 7. Kolombiya'nın Kamu Spotu

Kaynak: (ADS, 2022)

Üstdil İşlevi: Oyuncak bebek, istismara maruz kalan çocuğu, oyuncak maymun ise istismarı gerçekleştiren kişiyi temsil eder. Bu nesnelere arasındaki ilişki, çocukların yaşadığı travmayı sembolize etmekte ve çocukların yaşadıklarını dolaylı yoldan anlatma çabalarına dikkat çekmektedir.

İlişki İşlevi: Oyuncak maymunun, oyuncak bebeği tutması, cinsel istismarın sembolik bir yansıması olarak sunulmaktadır. Çocuk açısından güvenli olması gereken oyuncaklarla kurulan bu ilişki, çocuğun yaşadığı travmanın bir sembolü olarak izleyiciye aktarılmaktadır. Bu, çocukların oyuncakları bir ifade aracı olarak kullanabileceği fikrini izleyiciye iletir.

Şiirsellik İşlevi: Cinsel istismar gibi ciddi bir konunun oyuncaklar gibi masum nesnelere sunulması, dikkat çekici bir etki yaratır. Bu sembolik anlatım, çocukların yaşadığı travmaları bazen dolaylı yollarla ifade edebileceği mesajını güçlü bir şekilde iletir.

Duygusal İşlev: Yabancı kişilerin çocuklar için tehlike oluşturabileceği mesajı, izleyicide koruma içgüdüsünü uyandırır. Masum oyuncaklarla anlatılan istismar, rahatsızlık yaratarak çocuk güvenliği konusunda ebeveynlerin daha dikkatli olması gerektiği duygusunu güçlendirir.

Gönderimsellik İşlevi: Spot, çocukların tanımadıkları kişilerle yaklaşmasının risklerini vurgular ve ebeveynlerin bu konuda dikkatli olması gerektiğini anlatır. Oyuncakların sembolik kullanımıyla, istismarın çocukların hayatında nasıl yer bulabileceği ve çocukların bu durumu nasıl ifade edebileceği anlatılmaktadır.

Çağrı İşlevi: Spot, ebeveynleri çocukların dolaylı anlatımlarını, oyunlarını ve oyuncaklarla kurdukları ilişkileri dikkatle gözlemlemeye çağırır. Çocuğun davranışlarına dikkat etmenin olası istismar durumlarını anlamada önemli olduğu hatırlatılmakta ve izleyiciler çocukların güvenliği konusunda daha duyarlı olmaya teşvik edilmektedir.

4.8. Nijerya'nın Kamu Spotu

2016 tarihli Nijerya'nın Verdant Zeal tarafından hazırlatılan kamu spotunda “*Çocuk cinsel obje değil. Her dört kız çocuğundan biri ve on erkek çocuktan biri, 18 yaşından önce cinsel şiddete maruz kalıyor. Sessizliği bozun, istismarı bildirin*” yazısı bulunmaktadır. Kamu spotunda beyaz renkte bir kız çocuğu, bir kişinin omuzları üstünde yer almakta ve bu kişinin kafası kız çocuğunun giysisiyle kapatılmaktadır. Kız çocuğunun gözünden yaş gelmekte ve iki eliyle adamın kafasını tutmaktadır.

Şekil 8. Nijerya'nın Kamu Spotu
Kaynak: (ADS, 2016)

Üstdil İşlevi: Omzuna çocuk alan figür, çocuk istismarını gerçekleştiren kişiyi; omuzda oturan çocuk ise istismara maruz kalan çocuğu simgeler. Bu sembolik temsiller, çocuk cinsel istismarının yakın çevreden gelebileceği mesajını izleyiciye iletir.

İlişki İşlevi: Çocuğun kıyafetinin içine başını gizleyen kişi, istismarı ima ederek çocukla istismarcı arasındaki rahatsız edici bağı sembolize eder. Bu ilişki, çocukların yakın çevrelerinde bile tehdit altında olabileceği mesajını güçlü bir şekilde aktarır.

Şiirsellik İşlevi: Beyaz renkli figürlerin sade ve dikkat çekici sunumu, izleyicinin odak noktasını çocuk ve istismarcı arasındaki ilişkiye çeker. Masum bir görüntü ardında gizlenen tehdidi vurgulayan bu renk seçimi, spotun görsel etkisini artırır.

Duygusal İşlev: Çocuğun gözünden yaş gelmesi, çocuğun yaşadığı üzüntü ve çaresizliği izleyiciye hissettirir. Bu detay, izleyicide empati uyandırarak çocuk cinsel istismarının yıkıcı etkilerine karşı güçlü bir duygusal tepki yaratır. İzleyici, çocukların yaşadığı acıya duyarlı olmaya yönlendirilir.

Gönderimsellik İşlevi: “Her dört kız çocuğundan biri ve on erkek çocuktan biri, 18 yaşından önce cinsel şiddete maruz kalıyor” ifadesi, çocuk istismarının ne kadar yaygın olduğunu vurgular. Bu istatistik, çocuk istismarının toplumdaki büyük bir sorun olduğunu izleyiciye aktarır ve farkındalık yaratır.

Çağrı İşlevi: Spot, çocuk cinsel istismarının yaygınlığına dikkat çekerek toplumda daha fazla duyarlılık yaratmayı amaçlar. İzleyiciyi, çocukları koruma konusunda bilinçlenmeye, sorumluluk üstlenmeye ve çocuk istismarıyla mücadelede aktif rol almaya çağırır.

4.9. Paraguay'ın Kamu Spotu

2017 tarihli Paraguay'ın Amnesty International tarafından hazırlatılan kamu spotunda **"Bazen hayal gücü tek yoldur. Her gün iki kız çocuğu cinsel istismar mağduru oluyor. İhbar etmeliyiz."** yazısı bulunmaktadır. Kamu spotunda bir çocuk, bir odanın içerisindeki çadır benzeri bir yerin içerisinde yer almakta ve bu yerde elindeki fenerle durmaktadır. Etraftaki oyuncaklardan bu odanın bir çocuk odası olduğu izlenimi verilmektedir.

*Şekil 9. Paraguay'ın Kamu Spotu
Kaynak: (ADS, 2017b)*

Üstdil İşlevi: Odada bulunan oyuncaklar ve çocuk eşyaları, buranın bir çocuk odası olduğunu ve çocuğun güvenli bir ortamda olması gerektiğini ima eder. Ancak, görseldeki unsurlar ve metinler aracılığıyla bu güvenli alanın istismar tehdidi altında olduğu mesajı verilmektedir.

İlişki İşlevi: Çocuğun çadır benzeri yapının içine sığınması, istismardan kaçma ve korunma arayışını simgeler. Bu ilişki, çocuğun kendine bir güvenli alan yaratma ihtiyacını ve istismara karşı bir sığınak bulma çabasını ifade eder.

Şiirsellik İşlevi: Çocuğun içine sığındığı çadır, onun korkutucu istismardan uzaklaşma arzusunu sembolize eder. Çadırın sembolik olarak kullanılması, çocuğun yaşadığı korku ve çaresizlik duygularını güçlü bir biçimde izleyiciye aktarır.

Duygusal İşlev: Çocuğun hayal gücüyle istismardan kaçma çabası, izleyicide empati ve üzüntü uyandırır. Çocuğun kendi güvenli alanını yaratmaya çalışması, izleyiciyi çocukların güvenlik ihtiyacına dair güçlü bir duygusal tepki vermeye yönlendirir.

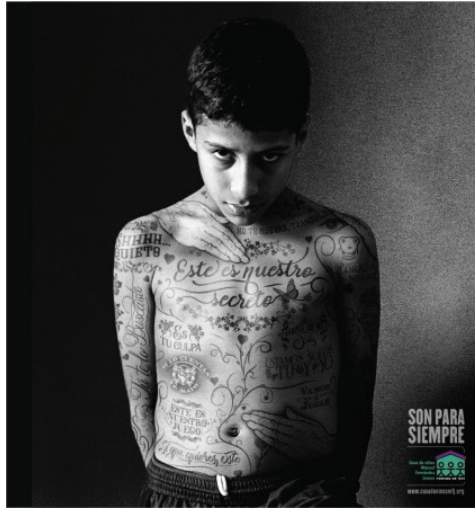
Gönderimsellik İşlevi: Spotun ana mesajı, "Her gün iki kız çocuğu cinsel istismar mağduru oluyor" ifadesiyle verilmektedir. Bu istatistik, çocuk istismarının yaygınlığına dikkat çekerek toplumda farkındalık oluşturmayı amaçlar.

Çağrı İşlevi: Spot, izleyiciyi çocuk cinsel istismarına karşı duyarlı olmaya ve istismar vakalarını ihbar etmeye çağırır. İzleyicilere çocuk istismarı konusunda sessiz kalmamaları gerektiği mesajını vererek toplumsal bilinç oluşturmayı hedefler.

4.10. Porto Riko'nun Kamu Spotu

2019 tarihli Porto Riko'nun Casa de Niños Manuel Fernández Juncos tarafından hazırlatılan kamu spotunda **"Onlar hep var"** yazısı bulunmaktadır. Kamu spotunda bir çocuğun üstünde **"bu bizim sırrımız", "hareket etme, sakın ol", "bu senin hatan", "biz yalnızız, sen ve ben", "güven bana", "hadi oynayalım", "bu bizim oyunumuz", "eğer**

söylersen seni öldürürüm”, “Ne istediğini biliyorum, bu” ve “par yazıları, çiçek ve kalp görselleri ve vücuduna dokunduğu izlenimi veren el görselleri şeklinde dövmeler yer almaktadır.

Şekil 10. Porto Riko'nun Kamu Spotu
Kaynak: (ADS, 2019b)

Üstdil İşlevi: Çocuğun vücudundaki çiçek, kalp ve dokunma izlenimi veren semboller, çocuğun istismar izlerini taşıdığını sembolize eder. Bu semboller, istismarın çocuğun ruhunda ve bedeninde kalıcı izler bıraktığını ifade ederek, izleyiciye bu acının fiziksel bir iz gibi taşındığı mesajını verir.

İlişki İşlevi: Dövmeler ve semboller, çocuğun masumiyetine yapılan müdahaleyi ve istismarın bıraktığı izleri temsil eder. Bu ilişki, izleyiciye çocuk istismarının yalnızca anlık bir olay olmadığını, bireyin üzerinde uzun vadeli bir etki bıraktığını anlatır.

Şiirsellik İşlevi: Çocuk cinsel istismarının dövmelerle anlatılması, istismarın kalıcı ve silinmesi zor bir etki yarattığını vurgular. Dövmelerin bedende ömür boyu taşınması gibi, istismarın da bireyde kalıcı bir iz bıraktığı fikri, izleyiciye çarpıcı bir şekilde aktarılır.

Duygusal İşlev: Çocuğun üzerindeki dövmeler aracılığıyla, cinsel istismarın bireyde yarattığı derin ve yıkıcı psikolojik etkiler ön plana çıkarılır. Bu kalıcı semboller, izleyiciye çocuğun yaşadığı acının silinmez olduğu duygusunu aktararak empati uyandırır.

Gönderimsellik İşlevi: Spot, “Çocuk cinsel istismarı kalıcı etkiler bırakır” ana mesajını verir. Dövmeler aracılığıyla, çocuk istismarının bireyin hayatında kalıcı ve travmatik izler bıraktığı vurgulanır. Bu mesaj, izleyiciye çocuk istismarının uzun vadeli etkileri hakkında bilinç kazandırmayı amaçlar.

Çağrı İşlevi: Spot, izleyiciyi çocuk cinsel istismarının kalıcı psikolojik ve duygusal hasar yarattığı konusunda farkındalık kazanmaya davet eder. Çocuk istismarının bireyin hayatında derin izler bıraktığını hatırlatarak, izleyicilere çocukları koruma konusunda daha duyarlı olmaları gerektiği mesajını verir.

Sonuç

Bu çalışma, çocuk cinsel istismarına karşı hazırlanan kamu spotlarının iletişim işlevlerini inceleyerek, çocuk istismarı temalı kamu spotlarında öne çıkan semboller, sunulan mesajların iletişim işlevleri çerçevesinde incelenmesi ve kamu spotlarının farkındalık

oluşturma rolünü değerlendirmeyi amaçlamıştır. Elde edilen bulgular, çocuk cinsel istismarını konu alan kamu spotlarında dikkat çeken sembollerin, çocukların güvenli alanlarına yönelik ihlal ve istismarı güçlü sembollerle aktardığını göstermektedir. Özellikle çocuk oyuncakları, çocuk odası gibi güvenli algı yaratması beklenen semboller, izleyiciye çocuk cinsel istismarının ne kadar yakın ve sarsıcı bir tehdit oluşturduğunu hissettirme amacını taşımaktadır. Bu semboller, kamu spotlarının çocuk cinsel istismarının toplumda anlaşılması için güçlü araçlar olduğunu ve toplumun her kesimine empati yoluyla mesajlarını ulaştırdığını göstermektedir.

Araştırmanın bir diğer amacı doğrultusunda, kamu spotlarındaki mesajların Jakobson'un İletişim İşlevleri çerçevesinde analiz edilmesi, bu spotların çok yönlü iletişim işlevlerini nasıl kullandıklarını ortaya koymuştur. Kamu spotları, semboller üzerinden iletişimi kurarak üstdil ve göndergesel işlevlerle sembollerin anlamlarını pekiştirmekte; şiirsellik ile çocuk istismarının ciddiyetini etkileyici bir görsellikte sunmaktadır. Duygusal işlevle izleyicinin empati ve koruma duygusunu uyandıran spotlar, çağrı işleviyle de izleyiciyi bilinçli davranmaya, cinsel istismarı fark edip ihbarda bulunmaya teşvik etmektedir. Bu çok yönlü iletişim yapısı, kamu spotlarının çocuk istismarına karşı toplumda güçlü bir bilinçlendirme işlevi taşımasını sağlamaktadır.

Son olarak, kamu spotlarının toplumda farkındalık yaratma ve koruyucu davranışlara yönlendirme etkisini değerlendiren bulgular, bu spotların yalnızca kısa süreli bir bilinçlenme sağlamadığını; çocuk istismarına karşı uzun vadeli bir duyarlılık ve proaktif tutum gelişimine katkı sunduğunu göstermektedir. Kamu spotları, ebeveynleri ve bireyleri çocuk cinsel istismarı konusunda daha dikkatli ve bilinçli olmaya yönlendirirken, izleyicilere koruyucu davranışlar kazandırmaktadır. Ayrıca, çocukları maruz kaldıkları istismarı açıklamaya teşvik eden ve destekleyici mesajların kamu spotlarına eklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu tür mesajlar, çocukların güvenliklerini tehdit eden durumlarda kendilerini ifade edebilmeleri ve destek arayabilmeleri açısından önemli bir işlev görebilecektir.

Araştırma kapsamında, kamu spotlarının toplumun farklı kesimlerine yönelik etkisini artırmak adına demografik gruplara özel olarak geliştirilmiş iletişim stratejilerinin faydalı olacağı öngörülmektedir. Yaş grupları, sosyo-ekonomik düzeyler ve kültürel bağlamları dikkate alarak oluşturulan spotlar, çocuk cinsel istismarıyla mücadelede daha güçlü bir toplumsal etki yaratacaktır. Gelecekte yapılacak çalışmaların, kamu spotlarının çocuk cinsel istismarına yönelik tutum, düşünce ve davranış değişiklikleri üzerindeki etkisini daha kapsamlı olarak incelemesi, kamu spotlarının etkinliğini artırmaya yönelik stratejiler geliştirilmesine katkı sunabilir.

Sonuç olarak, çocuk cinsel istismarına karşı kamu spotları, toplumun bilinçlenmesi ve çocukların korunması için kritik bir araç olarak değerlendirilmektedir. Bu spotların içeriğinin ve iletişim stratejilerinin yenilikçi yaklaşımlarla sürekli olarak gözden geçirilmesi, kamu spotlarının toplumun geniş kesimlerine ulaşmasını sağlamak ve kalıcı bir bilinç oluşturmak için önemlidir. Kamu spotlarının medya, eğitim kurumları ve sivil toplum kuruluşları işbirliğiyle yaygınlaştırılması, bireysel farkındalığın ötesine geçerek çocuk güvenliğine yönelik yapısal ve kurumsal bir dönüşüm sağlamaya katkı sunabilir. Eğitim kurumları, aileler ve sosyal hizmet uzmanları arasında güçlendirilecek işbirlikleri ile çocuk güvenliği programlarının yaygınlaştırılması, toplumda daha bilinçli ve güvenli bir ortam oluşturmak adına sürdürülebilir bir yaklaşım sunmaktadır.

Kaynakça

- Adsoftheworld*. (2008). Endonezya'nın Birinci Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/violence-a9bca9ea-6008-4504-8e9c-0c04248f7f63>
- Adsoftheworld*. (2011). Avusturya'nın Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/physical-abuse>
- Adsoftheworld*. (2014). Fransa'nın Birinci Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/child-not-sexual-object>
- Adsoftheworld*. (2016). Nijerya'nın Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/child-not-sexual-object>
- Adsoftheworld*. (2021). Guatemala'nın Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/unexpected-hands>
- Adsoftheworld*. (2022). Kolombiya'nın Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/abuse-signals>
- Adsoftheworld*. (2019a). Endonezya'nın İkinci Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/sweet-threats>
- Adsoftheworld*. (2017a). Fransa'nın İkinci Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/family-friend>
- Adsoftheworld*. (2017b). Paraguay'ın Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/rocket>
- Adsoftheworld*. (2019b). Porto Riko'nun Kamu Spotu. <https://www.adsoftheworld.com/campaigns/hard-tattoos>
- Beitchman, J. H., Zucker, K. J., Hood, J. E., DaCosta, G. A., Akman, D., & Cassavia, E. (1992). A review of the long-term effects of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 16(1), 101-118. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(92\)90011-F](https://doi.org/10.1016/0145-2134(92)90011-F)
- Bleakley, P., Martellozzo, E., Spence, R., & DeMarco, J. (2024). Moderating online child sexual abuse material (CSAM): Does self-regulation work, or is greater state regulation needed? *European Journal of Criminology*, 21(2), 231-250. <https://doi.org/10.1177/14773708231181361>
- Chen, L. P., Murad, M. H., Paras, M. L., Colbenson, K. M., Sattler, A. L., Goranson, E. N., Elamin, M. B., Seime, R. J., Shinozaki, G., Prokop, L. J., & Zirakzadeh, A. (2010). Sexual Abuse and Lifetime Diagnosis of Psychiatric Disorders: Systematic Review and Meta-analysis. *Mayo Clinic Proceedings*, 85(7), 618-629. <https://doi.org/10.4065/mcp.2009.0583>
- Collin-Vézina, D., De La Sablonnière-Griffin, M., Palmer, A. M., & Milne, L. (2015). A preliminary mapping of individual, relational, and social factors that impede disclosure of childhood sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 43, 123-134. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.03.010>
- Conte, J. R., & Schuerman, J. R. (1987). Factors associated with an increased impact of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 11(2), 201-211. [https://doi.org/10.1016/0145-2134\(87\)90059-7](https://doi.org/10.1016/0145-2134(87)90059-7)

- Cromer, L. D., & Goldsmith, R. E. (2010). Child Sexual Abuse Myths: Attitudes, Beliefs, and Individual Differences. *Journal of Child Sexual Abuse, 19*(6), 618-647. <https://doi.org/10.1080/10538712.2010.522493>
- Dube, S. R., Anda, R. F., Whitfield, C. L., Brown, D. W., Felitti, V. J., Dong, M., & Giles, W. H. (2005). Long-Term Consequences of Childhood Sexual Abuse by Gender of Victim. *American Journal of Preventive Medicine, 28*(5), 430-438. <https://doi.org/10.1016/j.amepre.2005.01.015>
- Fergusson, D. M., McLeod, G. F. H., & Horwood, L. J. (2013). Childhood sexual abuse and adult developmental outcomes: Findings from a 30-year longitudinal study in New Zealand. *Child Abuse & Neglect, 37*(9), 664-674. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2013.03.013>
- Finkelhor, D. (1987). The Trauma of Child Sexual Abuse: Two Models. *Journal of Interpersonal Violence, 2*(4), 348-366. <https://doi.org/10.1177/088626058700200402>
- Finkelhor, D. (1994). Current Information on the Scope and Nature of Child Sexual Abuse. *The Future of Children, 4*(2), 31-53. <https://doi.org/10.2307/1602522>
- Finkelhor, D. (2009). The Prevention of Childhood Sexual Abuse. *The Future of Children, 19*(2), 169-194.
- Gazi, M. A., & Çakı, C. (2019). Şili Ulusal İnsan Hakları Örgütü'nün Göçmen Ayrımcılığına Karşı Hazırlanan Kamu Spotu Reklamları Üzerine İnceleme. *Göç Araştırmaları Dergisi, 5*(1), Article 1.
- Gustafson, T. B., & Sarwer, D. B. (2004). Childhood sexual abuse and obesity. *Obesity Reviews, 5*(3), 129-135. <https://doi.org/10.1111/j.1467-789X.2004.00145.x>
- Kenny, M. C., & Wurtele, S. K. (2012). Preventing Childhood Sexual Abuse: An Ecological Approach. *Journal of Child Sexual Abuse, 21*(4), 361-367. <https://doi.org/10.1080/10538712.2012.675567>
- Kisanga, F., Mbwambo, J., Hogan, N., Nystrom, L., Emmelin, M., & Lindmark, G. (2010). Perceptions of Child Sexual Abuse—A Qualitative Interview Study with Representatives of the Socio-Legal System in Urban Tanzania. *Journal of Child Sexual Abuse, 19*(3), 290-309. <https://doi.org/10.1080/10538711003789031>
- Lindsay, D. S., & Read, J. D. (1994). Psychotherapy and memories of childhood sexual abuse: A cognitive perspective. *Applied Cognitive Psychology, 8*(4), 281-338. <https://doi.org/10.1002/acp.2350080403>
- Maniglio, R. (2009). The impact of child sexual abuse on health: A systematic review of reviews. *Clinical Psychology Review, 29*(7), 647-657. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.08.003>
- Messman-Moore, T. L., & Long, P. J. (2003). The role of childhood sexual abuse sequelae in the sexual revictimization of women: An empirical review and theoretical reformulation. *Clinical Psychology Review, 23*(4), 537-571. [https://doi.org/10.1016/S0272-7358\(02\)00203-9](https://doi.org/10.1016/S0272-7358(02)00203-9)

- Newman, E. F., Efthymiadou, E., Quayle, E., Squire, T., Denis, D., Wortley, R., Beier, K. M., & Koukopoulos, N. (2023). The Impact of a Public Health Campaign to Deter Viewing of Child Sexual Abuse Images Online: A Case Study of the UK Stop It Now! Campaign. *Sexual Abuse, 36*(6), 635-661. <https://doi.org/10.1177/10790632231205784>
- Nguma, L. S., & Isango, E. S. (2022). Cultural Factors Influencing Child Sexual Abuse in the Society: A Case of Arusha City. *The Accountancy and Business Review, 14*(2), Article 2. <https://doi.org/10.59645/abr.v14i2.81>
- Papalia, N., Mann, E., & Ogloff, J. R. P. (2021). Child Sexual Abuse and Risk of Revictimization: Impact of Child Demographics, Sexual Abuse Characteristics, and Psychiatric Disorders. *Child Maltreatment, 26*(1), 74-86. <https://doi.org/10.1177/1077559520932665>
- Pereda, N., Guilera, G., Forn, M., & Gómez-Benito, J. (2009). The prevalence of child sexual abuse in community and student samples: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review, 29*(4), 328-338. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.02.007>
- Rudolph, J., & Zimmer-Gembeck, M. J. (2018). Reviewing the Focus: A Summary and Critique of Child-Focused Sexual Abuse Prevention. *Trauma, Violence, & Abuse, 19*(5), 543-554. <https://doi.org/10.1177/1524838016675478>
- Sanders, M. R., Ralph, A., Sofronoff, K., Gardiner, P., Thompson, R., Dwyer, S., & Bidwell, K. (2008). Every Family: A Population Approach to Reducing Behavioral and Emotional Problems in Children Making the Transition to School. *The Journal of Primary Prevention, 29*(3), 197-222. <https://doi.org/10.1007/s10935-008-0139-7>
- Spataro, J., Mullen, P. E., Burgess, P. M., Wells, D. L., & Moss, S. A. (2004). Impact of child sexual abuse on mental health: Prospective study in males and females. *The British Journal of Psychiatry, 184*(5), 416-421. <https://doi.org/10.1192/bjp.184.5.416>
- Vogeltanz, N. D., Wilsnack, S. C., Harris, T. R., Wilsnack, R. W., Wonderlich, S. A., & Kristjanson, A. F. (1999). Prevalence and risk factors for childhood sexual abuse in women: National survey findings. *Child Abuse & Neglect, 23*(6), 579-592. [https://doi.org/10.1016/S0145-2134\(99\)00026-5](https://doi.org/10.1016/S0145-2134(99)00026-5)
- Walsh, K., Zwi, K., Woolfenden, S., & Shlonsky, A. (2015). School-based education programmes for the prevention of child sexual abuse. *Cochrane Database of Systematic Reviews, 2015*(4). <https://doi.org/10.1002/14651858.CD004380.pub3>
- Walsh, K., Zwi, K., Woolfenden, S., & Shlonsky, A. (2018). School-Based Education Programs for the Prevention of Child Sexual Abuse: A Cochrane Systematic Review and Meta-Analysis. *Research on Social Work Practice, 28*(1), 33-55. <https://doi.org/10.1177/1049731515619705>
- Wilsnack, S. C., Vogeltanz, N. D., Klassen, A. D., & Harris, T. R. (1997). Childhood sexual abuse and women's substance abuse: National survey findings. *Journal of Studies on Alcohol, 58*(3), 264-271. <https://doi.org/10.15288/jsa.1997.58.264>
- Zhang, H., Shi, R., Li, Y., & Wang, Y. (2021). Effectiveness of School-Based Child Sexual Abuse Prevention Programs in China: A Meta-Analysis. *Research on Social Work Practice, 31*(7), 693-705. <https://doi.org/10.1177/10497315211022827>

The Analysis of Public Service Announcements Prepared Against Child Sexual Abuse Based on Communication Functions

Mehmet Ali GAZİ (Asst. Prof. Dr.)

Extended Abstract

This study aims to analyze the communicative functions of public service announcements (PSAs) addressing child sexual abuse, focusing both on their potential adverse effects on children and their capacity to raise awareness within society. Despite strict criminal sanctions worldwide, child sexual abuse remains a pervasive crime, leaving profound impacts on the physical and psychological well-being of individuals. The reluctance of children and their families to disclose abuse obscures the true scope of this crime. In this context, PSAs are created by various organizations to raise public awareness of child sexual abuse and to help identify affected children. This study examines how such messages can foster societal awareness through effective communication strategies.

A semiotic analysis method was employed in this study. The content and messaging strategies of the PSAs were analyzed using Roman Jakobson's framework of communication functions. This approach enables an evaluation of which communicative functions the messages fulfill and their effects on society. Jakobson's model divides communication functions into six main categories: metalinguistic, relational, poetic, emotional, referential, and appellative. Through these functions, the role of PSAs in fostering social awareness and the effectiveness of their messages were assessed.

The findings indicate that PSAs successfully draw attention to the adverse effects of child sexual abuse on children and raise public awareness of potential risks. By emphasizing the profound psychological and physical impacts of abuse on children, these announcements not only increase public consciousness but also encourage proactive measures. Notably, PSAs appear to help parents recognize potential dangers and provide guidance on addressing such situations. This insight is particularly valuable in supporting parents in adopting a proactive approach when they perceive their children might be at risk of abuse.

The effectiveness of PSAs in enhancing social awareness is underscored. PSAs have been shown to effectively highlight the severe psychological and physical consequences of abuse, thereby encouraging public engagement and vigilance. In particular, PSAs help parents identify possible threats to their children and offer information on handling these situations. This proactive approach plays a crucial role in child protection by empowering parents to respond promptly when risks arise. It is recommended that future PSAs incorporate messages that encourage and support children in reporting any abuse they have experienced. Additionally, assessing the impact of these announcements across different demographic groups will facilitate the adaptation of communication strategies, making them more targeted and effective. Tailoring PSAs to diverse age groups, socio-economic backgrounds, and cultural contexts can significantly enhance message impact.

For future research and evaluation, studies that examine the effects of PSAs on individuals' attitudes, beliefs, and behaviors towards child sexual abuse in greater depth would help identify strategies to further strengthen these messages' impact. PSAs are indispensable in the fight against child sexual abuse, particularly in raising public awareness and fostering

societal action. Continued development and expansion of PSAs to reach all segments of society will enhance efforts to protect children effectively. Leveraging PSAs within broader social awareness and prevention strategies will bring substantial positive change across society. In this regard, the continuous refinement of PSA content and strategies, supported by innovative approaches, will be instrumental in promoting children's safety.

Achieving social change necessitates comprehensive, sustainable strategies to prevent child sexual abuse, developed in collaboration with the public, non-governmental organizations, and the media. These collaborative efforts not only safeguard children but also contribute to the creation of a more conscious and secure society. Strong partnerships between educational institutions, families, and social workers are essential, as they can disseminate child protection education and awareness programs through such collaborations. In this way, lasting and impactful awareness can be cultivated across society, contributing to the prevention of child sexual abuse. Such an approach not only promotes individual awareness but also initiates a broader societal transformation supported by institutional and structural changes. Developing a shared awareness across all sectors of society will ensure that future generations grow up in a safer and healthier environment.

Keywords: Child Sexual Abuse, Public Service Announcement, Abuse, Child, Sexual Abuse.

Bu makale **intihal tespit yazılımlarıyla** taranmıştır. İntihal tespit edilmemiştir.

This article has been scanned by **plagiarism detection softwares**. No plagiarism detected.

Bu çalışmada "**Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi**" kapsamında uyulması belirtilen kurallara uyulmuştur.

In this study, the rules stated in the "**Higher Education Institutions Scientific Research and Publication Ethics Directive**" were followed.

Araştırma tek bir yazar tarafından yürütülmüştür.

The research was conducted by a single author.

Çalışma kapsamında herhangi bir kurum veya kişi ile **çıkar çatışması** bulunmamaktadır.

There is no **conflict of interest** with any institution or person within the scope of the study.